

Адамович О.О.,
студент юридичного факультету,
Мірошніченко Любов Василівна,
кандидат філологічних наук,
доцент Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Геополітичний та культурний орієнтир України у світі, безсумнівно, є найбільш актуальною стороною існування самої нації. З моменту проголошення незалежності перед Україною, як суверенною державою, постає нова проблема – пошук інтеграційних шляхів до європейської та світової структури, що вимагає більш детального вивчення її основних галузей, а саме: політика, культура, економіка, лінгвістика, духовність, наука, освіта та ін. Процеси, які відбуваються на сьогодні в країні, поступово призводять до інституціоналізації зв'язків України зі зовнішнім світом, сприяють швидкому та системному реформуванню політико-економічної системи, дослідженню багатогранного культурного простору, підвищують рівень консолідації української нації серед європейських цінностей. Саме тому з'являється суспільна потреба в дослідженні цих питань у процесі реформації багатьох галузей країни.

Варто зауважити, що інтеграція є відображенням не тільки українських, а й зарубіжних інтересів, адже вони мають відповідати загальноприйнятим потребам світового суспільства. Цей процес дає можливість раціонально використовувати матеріальні та духовні ресурси народу для підвищення їхнього рівня життя. Виникає необхідність вибору європейського орієнтування, що в цілому повністю відповідає політичним інтересам України.

Українська культура, мова, традиції є невід'ємною частиною нації, і в процесі євроінтеграції потребує як права на самозбереження ідентичності, так і визнання її частиною європейської культури. Інтеграція України в європейському просторі передбачає об'єднання двох філологічних систем, які утворюють більш складну (як за масштабами так і за складністю функціонування) систему, тому цей процес є актуальним для дослідження.

Варто зауважити, що в науковому середовищі тема європейської інтеграції та співробітництва із Євросоюзом є важливою. На думку С.Є. Пахлової: «Існує велика кількість наукових праць, що розкривають теми європеїзації та євроатлантичної інтеграції України, демократизації державного управління та реформування адміністративної системи держави відповідно до вимог ЄС як в цілому, так і в окремих галузях, зокрема в освіті, національній безпеці, енергетиці, економіці тощо. Разом з тим тематика європейської інтеграції в культурній політиці є новою та маловивченою, особливо це стосується пи-

тань європейських практик та принципів управління в цій галузі, а також міжнародного співробітництва, що прямо чи опосередковано впливає на демократизацію державного управління в культурній сфері» [1].

Формування концепцій визначення місця і ролі України в євроінтеграційних процесах є відносно новизною, тому ця тема на сьогодні широко вивчається в наукових розробках багатьох дослідників: А. Астаф'єва, В. Вандишева, В. Воронкової, Т. Воропай, А. Гальчинського, П. Гнатенка, О. Зернецької, Л. Нагорної, Ю. Павленка, Ю. Римаренка, Н. Рогозина, Ю. Шинкаренка, М. Степика, С. Удовика, Г. Щокіна, Г. Яворської та ін.

На шляху євроінтеграції Україна вимагає реалізації низки реформ в різних сферах: лінгвістичній, історичній, соціокультурній та ін. Сам філологічний аспект інтеграції можна проаналізувати в багатьох варіаціях, як на етапах інтеграції, так і в сферах, на які вона матиме безпосередній вплив: законодавчій, політичній, науковій, культурній, історичній тощо.

Євроінтеграцію, як процес «злиття», «приєднання» України до європейського суспільства, можна фактично розділити на три етапи: підготовчий, що розробляє теорії та стратегії найбільш ефективного та короткотривалого переходу, формує нормативне і соціально-свідоме підґрунтя, та створює умови для відображення його в дійсності; перехідний, найскладніший процесуальний хід, що буде характеризуватися, як час змін соціального дисонансу та неоднозначності, цей період найтриваліший, бо має змінити старий, загальноприйнятий лад; нарешті, завершальний – етап, що характеризується адаптуванням до нових умов, він залежить від того, на якому рівні пройдуть реформації, які «зглядять кути» невідповідності між Європою та Україною. У цьому процесі країна зазнає значних змін у соціокультурному, духовному та мовному середовищах.

Сьогоднішня інтеграційна політика взяла курс на підвищення всіх сфер до рівня євростандартів для більш плавного переходу й об'єднання з західним стандартом. Постає питання покращення освіти та ґрунтовної лінгвістичної підготовки української молоді. Політичні програми розвитку мовної системи недостатньо задовольняють потреби сучасного суспільства. Наукові дослідження показують низький рівень знання української мови з граматики та лексики серед молоді центральних та східних регіонів країни. Це зумовлено політичним розташуванням та пострадянськими пережитками. На цьому етапі важливим аспектом є процес входження України до європейського середовища, як духовної та культурної одиниці, зі своєю цілісною чіткою структурою, сталими звичаями і традиціями. Незбереження національної самобутності прокладе шлях до зміщення культури, втрати мови, а як наслідок – крах нації. Тому державна політика на збереження української культури має передувати усім політичним процесам і бути в пріоритеті.

Участь нашої держави у програмах інтеграції значно розширює можливості європейського діалогу та сприяє поглибленню політичного співробітництва з європейським союзом завдяки різним засобам культури. Це сприя-

тиме наближенню українського законодавства в культурній сфері до європейських стандартів, зростанню інвестицій.

Серед позитивних тенденцій, які спостерігаються сьогодні в культурному секторі України, є помітне зростання громадських ініціатив та збільшення кількості інноваційних проєктів. Не останню роль у цьому процесі відіграють запроваджені міжнародними організаціями, в першу чергу Європейськими інституціями, програм, які спрямовані на підвищення рівня демократії в країні, поглиблення знань іноземних мов. Міжкультурному діалогу відводиться важливе місце в цьому процесі. Поява нових недержавних організацій, що впроваджують нові культурні продукти та послуги, сприяє загальному розвитку цього сектора та його демократизації.

Європейська інтеграція у сфері філології є закономірним процесом, що зумовлений не лише європейським вибором держави, а й відкритістю нашого суспільства до міжкультурного діалогу та наявним великим творчим потенціалом. Саме тому мовно-культурна політика набуває сьогодні нового значення та вимагає інноваційних підходів і переоцінки її ролі для розвитку нашої держави.

Українська духовна культура має свою самобутню ідентичність. Метою національної політики має бути програма на збереження її цілісності та унікальності. Державна мова посідає високе місце у світовому контексті, вона є однією з наймилозвучніших, і зберігає в собі українську духовність. Національна мовленнєва культура завжди була частиною європейського простору, і це означає, що усі процеси, які відбуваються в нашій державі, мали вплив на західні реформації, відображалися як в літературі, політиці, науці, так і в елементах культурного спрямування.

Особливої уваги заслуговує питання євроінтеграційного прагнення України, адже це не лише українська проблема, а проблема всієї Європи. Доповнення у філологічній системі є новими елементами, що зумовлюють її внутрішнє реформування. Враховуючи сьогоднішню політичну ситуацію, неоднозначність інтеграційних процесів, перед нашою державою постає нове завдання – зберегти свою духовність, народність, збагатити свій соціокультурний рівень, зберігаючи національні здобутки та цінності.

Отже, філологічний аспект процесу євроінтеграції України постає, перш за все, як складний соціокультурний процес, основу якого складає взаємодія двох різних систем, становлення яких відбувалось різними шляхами і мали певні наслідки. Важливим залишається самозбереження своєї національної самобутності, що є джерелом існування української нації.

Бібліографічні посилання:

1. Пахлова С. Є. Європейські тенденції в культурній політиці України / С. Є. Пахлова // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2012. – № 5. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2012_5_10